BLURRING THE LEXIS - GRAMMAR DISTINCTION IN TEFL

Anca CEHAN, Professor, PhD, "Alexandru Ioan Cuza" University of Iaşi

Abstract: The paper contains an analysis of the impact that corpus linguistics had on the lexis – grammar dichotomy, the advent of the lexical approach, and the implications and consequences of this approach on the recent teaching strategies.

Keywords: lexis – grammar dichotomy, opaqueness, lexical syllabus, lexical approach

Materialele şi practicile actuale folosite în predarea limbilor străine reflectă încă în mare măsură diviziunea dintre abordările lingvistice empirice şi cele raţionaliste. Multe dintre ele fac uz de exemple de limbă inventate iar descrierile sunt adeseori rodul intuiţiei autorilor sau urmează exemple preluate din cărţi de referinţă bazate, la rîndul lor, pe intuiţia autorilor. Pe de altă parte, tot mai multe materiale şi practici pedagogice recente folosesc exemple şi descrieri bazate pe analize de corpus şi pe surse care asigură date autentice de limbă.

Nu vom intra în detaliile dezbaterii legate de compararea intuiţiei lingvistice cu examinarea datelor autentice. Ne vom rezuma să amintim doar că Noam Chomsky şi şcoala sa promovează introspecţia şi intuiţia lingvistică, susţinînd că regulile lingvistice pot fi analizate prin introspecţie pe cînd performanţa reală nu poate fi evaluată. Din această perspectivă, lingvistica descrie ce este gramatical sau negramatical, corect sau incorect, iar obligaţia unui profesor de limbi străine este de a-şi învăţa cursanţii să producă structuri gramaticale corecte. Spre deosebire de Chomsky, lingvişti precum Charles Fillmore susţin că apelul la intuiţie şi idiolect nu prezintă garanţii de autenticitate a produsului lingvistic şi că doar folosirea unor date atestate poate asigura elaborarea unor teorii comprehensive a limbajului şi predarea adecvată a acestuia.

Lexicul gramaticalizat

Incepînd cu anii '80, s-au auzit tot mai multe voci care se îndepărtau de teoria Chomskiană a competenţei lingvistice bazate exclusiv pe capacitatea de a produce propoziţii formulate plecînd de la un sistem de reguli cu care ne naştem. Aceste voci sugerau că memorizarea unor ansambluri de limbă (*chunks*) poate fi la fel de importantă şi că aceasta capacitează de fapt achiziţia limbii. Ann Peters (1983) afirma că *holoexpresiile* ('holophrases') cum ar fi *this-is-mine, give-me,* sau *leave-me-alone,* sunt achiziţionate iniţial de vorbitorii nativi ca unităţi indivizibile şi doar mai tîrziu ele devin segmentabile şi analizabile, constituindu-se în surse ale unor reguli sintactice. Conform acestei autoare, folosirea ansamblurilor (*chunking*) serveşte două scopuri: unul este acela de a oferi copilului care învaţă limba maternă posibilitatea de a folosi limba pe loc, direct din memoria de scurtă durată, fără nici un fel de analiză; celălalt este de a-i oferi date stocate în memoria de lungă durată pentru analize ulterioare. Această dualitate a capacităţii de procesare asigură, prin urmare, atît posibilitatea comunicării imediate pe baza achiziţiei cît şi învăţarea bazată pe analiză.

BDD-V527 © 2013 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:54:13 UTC)

Validitatea teoriei chomskiene conform căreia produsul lingvistic constă într-o infinitate de propoziţii noi, rezultat al creativităţii individuale, bazat pe aplicarea unor reguli date, este pusă sub semnul întrebării şi de lingvistica de corpus. Plecînd de la rezultatele oferite de aceasta, se constată că ansamblurile lingvistice prefabricate reprezintă o proporţie semnificativă din produsul lingvistic al vorbitorului nativ. Experienţa lingvistică îi asigură acestuia un stoc imens de astfel de ansambluri care sunt extrem de utile pentru o exprimare facilă şi fluentă. Prin urmare, fluenţa în vorbire sau scriere nu depinde exclusiv de existenţa unui set de reguli gramaticale generative corect şi creativ aplicate, dublat de un stoc separat de cuvinte, ci mai degrabă, de accesul rapid la stocul propriu de ansambluri lingvistice.

Pawley şi Syder (1983: 194) sunt de părere că un vorbitor nativ adult deţine o competenţă lingvistică ce poate fi comparată cu un dicţionar de expresii însoţit de note gramaticale. Adultul are la dispoziţie un repertoriu imens de ansambluri lexicale, iar cursantul care doreşte să vorbească fluent o limbă străină are nevoie de un stoc similar dar şi de capacitatea de a distinge între folosirea normală, nemarcată a ansamblurilor de cea marcată.

Norbert Schmitt (2000) adaugă o remarcă importantă privitoare la modul în care memoria stochează informaţia, precizînd că ansamblurile sunt procesate şi înregistrate ca întreguri, deci ca informaţii unice. Dacă mintea noastră poate înregistra cantităţi imense de informaţii în memoria de lungă durată, capacitatea de stocare a memoriei de scurtă durată este limitată şi de aceea este mai eficient pentru creier să lucreze cu ansambluri care sunt tratate ca şi cum ar constitui informaţie unică.

O dată ce înţelegem şi acceptăm importanţa ansamblurilor prefabricate, distincţia lexic versus gramatică devine opacă. Şi lingvistica de corpus consideră această dihotomie ca fiind nerealistă. Conform lui Michael Lewis (1997, 2000) vorbitorii nativi deţin sute de mii dacă nu chiar milioane de ansambluri lingvistice pe care le pot accesa rapid pentru a produce un text fluent, adecvat şi relevant. Exprimarea care conţine elemente prefabricate oferă avantajul eficienţei şi permite utilizatorului să-şi îndrepte atenţia spre structura generală a discursului în loc să se concentreze pe cuvinte separate pe măsură ce acestea sunt receptate. De altfel, s-a constatat că de multe ori vorbitorii nativi nici nu pot explica anumite cuvinte care fac parte din ansamblurile lexicale, cum ar fi *figment* din *figment of imagination* folosit în propoziţia, ansamblu lingvistic la rîndul ei: *It's a figment of [his] imagination* (Islam şi Timmis, 2003). Accesînd şapte cuvinte prin intermediul unui ansamblu în care trebuie adaptat doar adjectivul posesiv, vorbitorul cîştigă în fluenţă şi se poate concentra pe aspectele mai generale ale interacţiunii şi ale discursului.

Programa lexicală

Teoriile de învăţare a limbilor străine s-au modelat întotdeauna pe filosofia limbajului. De aceea, competenţa de comunicare într-o limbă străină a trebuit să fie permanent redefinită. Astfel, Widdowson (1989: 135) menţionează coexistenţa a două sisteme fundamentale pentru cunoaşterea unei limbi străine: unul bazat pe ansambluri şi altul analitic, bazat pe reguli: "Este în mare măsură o chestiune de cunoaştere a unui stoc de structuri pre-asamblate, de scheme bazate pe formule şi a unui set de reguli, (...) şi de posibilitatea de a aplica aceste reguli pentru a face orice ajustare necesară în funcţie de cerinţele contextuale." (trad. n.)

O dată cu impunerea lingvisticii de corpus şi în special după succesul proiectului *COBUILD* (Sinclair 1987), o nouă perspectivă, cea lexicală şi-a lăsat tot mai clar amprenta

BDD-V527 © 2013 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:54:13 UTC)

asupra descrierilor lingvistice şi a teoriilor de învăţare a limbilor. Programele aplicate pe corpusuri au pus în evidenţă şi au grupat pe categorii ansamblurile lingvistice şi au demonstrat că anumite ansambluri apar cu frecvenţă semnificativă în anumite tipuri de texte. Acest lucru a determinat lingvişti ca Dave şi Jane Willis să gîndească o programă lexicală, care să organizeze materialele de studiu al limbii engleze în jurul celor mai frecvente necesităţi de limbă şi nu în conformitate cu dificultatea structurilor gramaticale. Astfel a apărut *Collins COBUILD English Course* (1988). Cursul lui Willis şi Willis, adesea citat ca fiind prima implementare exemplară a programei lexicale, a fost conceput cu intenţia de a preda înţelesurile de bază, selectate în funcţie de frecvenţa folosirii cuvintelor. "Cele mai comune şi mai importante, cele mai fundamentale înţelesuri din limba engleză sunt cele exprimate de cele mai frecvente cuvinte ale limbii engleze." (Wilis, 1990: 46, trad.n.). In consecinţă, conţinutul primului nivel al cursului s-a conturat în jurul celor mai frecvente 700 de cuvinte. Datele extrase din corpusuri au arătat care este comportamentul tipic al acestora şi care sunt contextele tipice în care apar: structurile în care se încadrează (coligaţiile), colocaţiile şi expresiile fixe. Plecînd de la acestea, autorii au selectat teme şi sarcini de lucru care au constituit coloana vertebrală a cursului. Programa lexicală a înglobat programa structurală şi a descris cum sunt folosite structurile în limbajul natural. Autorii au sugerat însă că programa lexicală trebuie susţinută de o nouă didactică care să pună accent pe limbajul uzual şi vocabularul comun în contexte naturale. De aceea, cursanţilor li s-au oferit înregistrări ale unor vorbitori nativi care îndeplinesc sarcini similare, iar acest *input* a fost folosit ca punct de plecare pentru sarcini de conştientizare al căror scop era înţelegerea itemurilor lexicale cheie şi a contextului lor sintactic, fără a se folosi însă terminologia gramaticală consacrată.

Abordarea lexicală

Sub influenţa lingvisticii de corpus şi a programei lexicale a început să se dezvolte, la începutul anilor '90, abordarea lexicală. Aceasta susţine că lexicul este fundamental pentru elaborarea înţelesului unui mesaj, iar gramaticii i se rezervă un rol secundar. Folosind cuvintele lui Michael Lewis, iniţiatorul abordării lexicale, "limba constă din lexic gramaticalizat şi nu din gramatică lexicalizată" (1993: 34, trad. n.). Această afirmaţie a constituit un punct de cotitură pentru abordarea lexicală şi a iniţiat un curent de opacizare a distincţiei dintre lexic şi gramatică în predarea limbilor. Abordarea lexicală "identifică structuri de cuvinte relativ delexicalizate, potenţialul colocaţional al cuvintelor puternic semanticizate şi itemuri formate din mai multe cuvinte, în special propoziţii instituţionalizate care necesită un tratament pedagogic diferit şi paralel." (Lewis, 1993: 109, trad. n.) Lewis insistă că abordarea lexicală nu este o simplă schimbare de prioritate dinspre gramatică în direcţia vocabularului ci mai degrabă o schimbare de perspectivă asupra limbii. Aceasta nu mai este văzută ca fiind formată din gramatică şi vocabular ci din ansambluri multilexicale prefabricate: colocaţii, expresii fixe sau semi-fixe şi idiomuri.

Sesizând riscul distorsionării limbii de către autorii de materiale de studiu, Michael Lewis a pledat pentru accesul la limba atestată de corpus-uri. Sub influenţa lui John Sinclair şi a corpusului *COBUILD*, el a iniţiat o schimbare paradigmatică în lingvistica aplicată, insistînd pe ideea că intuiţia poate reflecta deformat sau incomplet folosirea reală a limbii în timp ce corpusurile furnizează rapid informaţii privind frecvenţa, colocaţiile şi structurile gramaticale în care apar anumite elemente de lexic în diverse tipuri de discurs.

BDD-V527 © 2013 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:54:13 UTC)

Încă de la prima publicare, în 1993, *Abordarea lexicală* a început să pună într-o nouă perspectivă practicile de predare. Insistând pe ideea că un segment important al învăţării constă în posibilitatea de a înţelege şi reproduce ansambluri lingvistice prefabricate, Lewis consideră că rolul principal al activităţilor de învăţare este însuşirea acestor ansambluri utile şi acumularea de seturi de cuvinte adecvate, care pot fi folosite împreună cu acestea. Abordarea lexicală pune accent în special pe ansambluri, expresii fixe şi colocaţii care apar frecvent în dialoguri şi care formează, conform analizelor şi statisticilor furnizate de lingvistica de corpus, o parte mult mai însemnată a discursului decît propoziţiile şi secvenţele nou-create, unice din punctul de vedere al vorbitorului. Intrucît ansamblurile prezintă structură morfologică şi sintactică, dar acestea sunt tratate doar ca elemente de vocabular, abordarea lexicală contribuie la opacizarea distincţiei lexic – gramatică.

Abordarea lexicală a determinat schimbarea filosofiei de concepere a materialelor şi practicilor de studiu, iar profesorii au început să petreacă mai mult timp în clasă ajutîndu-şi cursanţii să-şi dezvolte bagajul de ansambluri lingvistice şi mai puţin pentru analiza, exersarea şi consolidarea separată a structurilor gramaticale. În acelaşi timp, predarea a trebuit să se concentreze mai mult pe limba autentică, reală, în detrimentul limbii fabricate prezente în unele materiale de referinţă sau de studiu. Cu siguranţă, practicienii au fost speriaţi iniţial de mărimea stocului de structuri pre-asamblate şi de implicaţiile pe care recunoaşterea prezenţei acestora în limbaj le are asupra didacticii limbilor. Programele şi materialele de studiu au început însă să includă formule cu funcţie socială (e.g. *How do you do? Would you Iike ... ? Do you mind if I ... ?)* şi începuturi de propoziţie (e.g. *what I mean is..., at the end of the day, to cut it short,* etc.)

Principiile lingvistice ale abordării lexicale pot fi rezumate astfel:

- limba constă din lexic gramaticalizat şi nu din gramatică lexicalizată;
- distincţia gramatică- vocabular este opacizată;
- ansamblurile lingvistice sunt considerate un principiu de organizare a limbii;
- măsura succesului în folosirea limbajului este dată de fluenţă, fără a exclude conceptul de acurateţe.

Natura lexicului în abordarea lexicală

Gramatica modernă face distincţie între lexic şi vocabular, iar abordarea lexicală a insistat pe această distincţie. Prin vocabular se înţelege în mod tradiţional stocul de cuvinte separate care au un înţeles bine definit. În lexic sunt incluse nu numai cuvintele separate ci şi combinaţiile de cuvinte pe care le înregistrăm în memorie. Abordarea lexicală susţine că limba constă din ansambluri lingvistice care au înţeles şi/sau funcţie lingvistică clară şi care, atunci cînd sunt combinate adecvat, duc la constituirea unui text coerent. Doar puţine propoziţii sunt creaţii absolut noi. Cunoaşterea unei limbi depinde deci în mare măsură de capacitatea de a înţelege şi produce ansambluri lexicale sub formă de întreguri neanalizate. Michael Lewis (1993) sugerează astfel că lexicul (cuvintele şi combinaţiile de cuvinte) constituie fundamentul unei limbi, iar atîta vreme cît în predarea unei limbi străine se insistă pe învăţarea sistemului gramatical, cursanţii nu vor ajunge să comunice eficient. El oferă urmatoarea clasificare a unitaţilor lexicale:

- cuvinte (e.g. *window, teacher*)

BDD-V527 © 2013 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:54:13 UTC)

- policuvinte (‘polywords’) (e.g. *looking forward to, topsy-turvy*)
- colocaţii sau parteneriate de cuvinte (e.g. *notary public, belly dancer*)
- formule instituţionalizate (e.g. *Good morning, I’ll get it; We’ll see; That’ll do; If I were you ...*; *Would you like a cup of coffee?*)
- începuturi de propoziţie (e.g., *That is not as ... as you think; The fact/ suggestion/ problem/ danger was ....*) şi chiar structuri de text (e.g., *In this paper we explore ...; Firstly ...; Secondly ...; Finally ...*)

Din această clasificare putem reţine diversitatea tipurilor de ansambluri lexico-gramaticale şi combinaţia de formă şi funcţie pe care acestea le ilustrează.

Lingvistica de corpus a demonstrat prin analize statistice importanţa ansamblurilor lexicale. O'Keeffe, McCarthy şi Carter afirmă că “(...) limba este gata pentru a fi folosită în unităţi prefabricate în mult mai mare măsură decît poate accepta o teorie a limbii bazată pe primatul sintaxei.” (2007: 60, trad. n.) Un ansamblu lexical este o pereche sau un grup de cuvinte care se folosesc împreună, nu neapărat în expresii fixe, ci cuvinte care se găsesc în vecinătatea apropiată de un număr semnificativ de ori.

Fenomenul lingvistic al coagulării cuvintelor în ansambluri lexicale este cunoscut sub diferite denumiri dinaintea apariţiei analizei de corpus şi a abordării lexicale: ‘expresii prefabricate’, ‘expresii lexicale’, ‘formule lingvistice’, ‘expresii fixe’ sau ‘semi-fixe’, etc. De fapt, unele ansambluri sunt fixe (e.g., *to catch a cold, rancid meat/butter, drug addict*) iar altele mai puţin fixe, în sensul că unităţile lexicale componentele au un număr mai mare sau mai mic de posibilităţi de combinare: *blood / close / distant / near relative; learn by doing/ by heart/ by observation/ by rote/ from experience; badly/ bitterly/ deeply/ seriously/ severely hurt.* Exemplele de ansambluri furnizate de analizele de corpus şi preluate în predare constituie tipurile cel mai frecvent utilizate în diverse situaţii reale.

Lexicul în predare

Conştientizarea importanţei ansamblurilor lingvistice a condus la redefinirea lexicului şi a statutului acestuia. Abordarea lexicală insistă mai puţin pe studiul cuvintelor individuale cît, mai ales, pe cel al colocaţiilor, al formulelor instituţionalizate şi a structurilor de propoziţie. Michael Lewis afirmă că “în loc de cuvinte noi încercăm în mod conştient să ne gîndim la colocaţii şi să le prezentăm în expresii. În loc să încercăm să fragmentăm lucrurile în bucăţi tot mai mici, există efortul conştient de a vedea lucrurile în perspective mai largi, holistice.” (1997: 204, trad. n.) Se subliniază astfel importanţa sporită a lexicului faţă de cea a gramaticii: lexicul este central pentru crearea înţelesului, în timp ce gramatica joacă un rol ‘administrativ’ de organizare. Cu toate acestea, prezentarea, exersarea şi producerea automată a sute de mii de ansambluri lingvistice pare a fi o sarcină imposibilă. Cum adaptează abordarea lexicală principiile de predare a limbii? Lewis susţine că abordarea lexicală nu constituie o ruptură faţă de abordarea comunicativă, ci o dezvoltare a acesteia. Multe dintre principiile abordării comunicative rămân valabile. Lewis (1993) rezumă astfel principiile de predare ale abordării lexicale:

- limba nu se învaţă pornind de la sunete şi structuri individuale care apoi se combină, ci prin folosirea deprinderii de a diviza întregul în părţi;

BDD-V527 © 2013 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:54:13 UTC)

- gramatica se însuşeşte printr-un proces de observare, formulare de ipoteze şi experimentare;
- ansamblurile pot fi folosite întregi, chiar fără a le înţelege părţile componente;
- însuşirea limbii este facilitată de contactul cu un interlocutor binevoitor care are un nivel mai înalt de competenţă în limba ţintă.

Învăţarea presupune deci un proces de dezvoltare a deprinderilor de observare şi înregistrare a structurilor de limbă şi a ansamblurilor tipice anumitor contexte. Gramatica însăşi poate fi învăţată printr-un proces de observare, formulare de ipoteze şi experimentare lingvistică. Astfel, paradigma observare – ipoteză – experiment înlocuieşte paradigma prezentare – exerciţiu – producţie. Limba devine obiectul explorării şi încetează a mai fi obiectul descrierii şi al explicaţiei. O astfel de metodologie este mai degrabă inductivă, bazată pe conştientizare şi aminteşte de ideile lui Krashen (1985) referitoare la *input*. Pe de altă parte, Lewis (2000) precizează că atenţia acordată ansamblurilor este o condiţie necesară dar nu suficientă pentru ca *input*-ul să devină *intake*. Dacă studenţii nu sunt îndrumaţi să acorde atenţie fenomenului lingvistic, există pericolul ca ei să 'nu vadă' textul şi astfel să nu aibă acces la înţelesul acestuia.

Este desigur imposibil şi nici nu este de dorit să se încerce predarea unui număr nelimitat de ansambluri lexicale. Dar este benefic pentru cursanţi să fie expuşi la cît mai multe ansambluri şi să capete experienţă în analizarea acestora pentru a le însuşi. Direcţionarea atenţiei cursanţilor asupra fenomenelor de limbă (*noticing*) este esenţială într-o abordare modernă. Aceasta se poate traduce în explicaţii directe sau indirecte/implicite (în cazul cînd profesorul reconstruieşte sau reformulează un text produs de cursant); alteori cursanţii pot selecta ei înşişi caracteristicile pe care le consideră utile şi atenţia lor este auto-direcţionată.

Abordarea lexicală reconsideră şi foloseşte intens strategii didactice neglijate în unele dintre abordările şi metodele anterioare, cum sunt audiţia şi citirea intensivă în limba studiată, comparaţia dintre limba maternă şi cea străină, traducerea – efectuată ansamblu cu ansamblu şi nu cuvînt cu cuvînt –, folosirea dicţionarului şi a cărţilor de referinţă, toate cu scopul de a educa deprinderea de a observa, conştientiza şi înţelege fenomenele de limbă (*language awareness*). Repetiţia, reciclarea, ghicirea înţelesului din context au drept obiectiv sensibilizarea cursantului asupra naturii lexicale a limbii. Tomlinson (2003) rezumă astfel principiile, obiectivele, procedeele şi avantajele specifice educării atenţiei asupra fenomenelor lingvistice:

- atenţia deliberată acordată caracteristicilor limbii poate ajuta cursanţii să observe diferenţa dintre propria performanţă şi cea a vorbitorilor nativi;
- atenţia acordată unui fenomen lingvistic poate conferi pregnanţă unor trasături ale acestuia; astfel, acestea devin mai evidente în *input*-ul lingvistic ulterior şi pot contribui la pregătirea psihologică necesară achiziţiei acestor trăsături;
- principalul obiectiv este ajutarea cursanţilor să devină atenţi la limbajul uzual, pentru ca aceştia să remarce diferenţele şi să fie pregătiţi să le înveţe. Acest lucru le conferă independenţă atît faţă de profesor cît şi faţă de materialele de studiu;
- primele faze sunt experienţiale şi nu analitice; scopul lor este de a antrena cursanţii în interacţiunea cu textul. Studenţii citesc un text, îşi exprimă propriile opinii

BDD-V527 © 2013 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:54:13 UTC)

legate de conţinutul acestuia înainte de a studia limba textului sau de a răspunde la întrebări care urmăresc înţelegerea textului.

- cursanţii sunt îndrumaţi ulterior să se concentreze pe o anumită trăsătură a textului, să o identifice în text, să formuleze ipoteze referitoare la forma şi funcţiile ei, să elaboreze reguli de folosire.

Strategii noi sau reconsiderate de predare, precum şi alte aplicaţii practice au fost propuse nu numai de către Michael Lewis în cărţile sale despre abordarea lexicală dar şi de către alţi lingvişti ale căror abordări au fost inspirate de lingvistica de corpus, cum ar fi Tim Johns, în 'învăţarea bazată pe date' (Data Driven Learning – DDL).

Neajunsul major al opacizării

La puţin timp după lansarea abordării lexicale, au început să devină evidente limitele acesteia. Lingvişti precum Skehan (1998: 89) au intuit pericolul ca un sistem de predare care abuzează de acumularea de ansambluri să depindă în mult prea mare măsură de context. În acest caz, ansamblurile nu pot fi uşor adaptate şi transferate în contexte noi sau utilizate pentru exprimarea unor înţelesuri mai complexe. Există deci riscul cultivării fluenţei în exprimare în detrimentul complexităţii în exprimare în condiţiile în care învăţarea se rezumă doar la texte de tip 'ghid de conversaţie' şi dacă aportul morfo-sintaxei nu este pus suficient în valoare. Soluţia naturală pare a fi cultivarea accesului la ambele sisteme, cel lexical şi cel gramatical, pentru a crea un echilibru între performanţa lingvistică bazată pe reguli şi cea bazată pe acumularea de ansambluri, astfel încît cea din urmă să nu devină predominantă şi să conducă la fosilizare. Fosilizarea pare a fi inevitabilă dacă cursantul devine dependent de limbajul lexicalizat în detrimentul proceselor sintactice.

Concluzii

Plecînd de la rezultatele lingvisticii de corpus şi de la programa lexicală datorată lui Jane şi Dave Willis, Michael Lewis a impus abordarea lexicală. Aceasta reprezintă un punct de cotitură în predarea limbilor străine, deşi nu constituie o ruptură totală faţa de abordarea comunicativă de la care preia mai multe principii, printre care şi cel al cultivării fluenţei în comunicare. Abordarea lexicală prezintă însă o provocare pentru convingerile lingvistice ale profesorilor de limbi străine educaţi într-o altă filosofie a limbajului. Noua viziune presupune renunţarea la perspectiva atomistă şi adoptarea uneia holistice, inspirată de cercetările din domeniile analizei discursului şi a genurilor. În plus, principiul asamblării lexicale, care opacizează distincţia dintre lexic şi gramatică, determină abordarea neanalitică a unui segment important al limbajului.

Într-o lume în care tehnologia digitală este tot mai prezentă în sala de clasă, abordarea lexicală insistă în primul rînd pe folosirea limbajului autentic, natural, aşa cum poate fi acesta preluat din corpusuri. Ea pune totodată în discuţie distincţia dintre vocabular şi gramatică, insistînd pe necesitatea de a se învăţa ansambluri de cuvinte şi colocaţii. Principiul care susţine această nouă viziune este acela că limbajul nu se bazează pe un proces sintactic guvernat de reguli ci pe accesul la ansambluri lexicale stocate în memorie. Fără a presupune ca o condiţie *sine qua non* accesul la procedee didactice dependente de calculator, Michael

BDD-V527 © 2013 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:54:13 UTC)

Lewis introduce rezultatele lingvisticii de corpus, ale analizei discursului şi ale analizei genurilor în predarea limbilor străine.

Bibliografie

Bolitho, R, Carter, R, Hughes, R, Ivanic, R, Masuhara, H, and Tomlinson, B (2003). "Ten Questions about Language Awareness". *ELT Journal 57/3.*
Carter, R. and McCarthy, M. (2006). *Cambridge Grammar of English*. Cambridge: CUP.
Gabrielatos, C. (1994). *Collocations: pedagogical implications, and their treatment in pedagogical materials.* Unpublished Master's essay, Research Centre for English and Applied Linguistics, Cambridge University, UK. Available online, http://www.gabrielatos.com/Collocation.htm.
Gabrielatos, C. (2002). "Grammar, grammars and intuitions in ELT: A second opinion". *IATEFL Issues*, 170, 2-3. Available online, http://www.gabrielatos.com/Grammar-Intuitions.htm.
Granger, S., Kraif, O., Ponton, C., Antoniadis, G. and Zampa, V. (2007). "Integrating learner corpora and natural language processing: A crucial step towards reconciling technological sophistication and pedagogical effectiveness." *ReCALL* 19(3): 252-268.
Kennedy, G. (1998). *An introduction to corpus linguistics*. London: Longman.
Krashen, S. (1985). *The Input Hypothesis: Issues and Implications.* Longman.
Islam C. şi Timmis, I. (2003). "Lexical Approach 1 - What does the lexical approach look like?"
Teaching English. Available online, http://www.teachingenglish.org.uk/articles/lexical-approach-1-what-does-lexical-approach-look.
Leech, G. (1997). "Teaching and language corpora: A convergence". In A. Wichmann, S. Fligelstone, T. McEnery & G. Knowles (Eds.), *Teaching and language corpora* (pp. 1-23). New York: Addison Wesley Longman.
Lewis, M. (1993). *The Lexical Approach*. Hove: Language Teaching Publications.
Lewis, M. (1997). *Implementing the Lexical Approach: Putting Theory Into Practice*. Hove: Language Teaching Publications.
McEnery, T., Xiao, R., and Tono, Y. (2006). *Corpus-based language studies resource book*. London: Routledge.
MacEnery T. and Wilson. (2001). *Corpus Linguistics*, available online, http://bowlandfiles.lancs.ac.uk/monkey/ihe/linguistics/corpus2/2fra1.htm .
McEnery, T. & Wilson, A. (2001, 2nd ed.) *Corpus linguistics.* Edinburgh University Press.
Nattinger, J. R. and J. S. De Carrico. (1992). *Lexical phrases and language teaching*. Oxford: Oxford University Press.
O'Keeffe, A. McCarthy, M. and Carter, R. (2007). *From corpus to classroom*. Cambridge: Cambridge Universiy Press.
Pawley, A. & Syder, F. (1983). "Two puzzles for linguistic theory: nativelike selection and nativelike fluency". In Richards, J., & Schmidt, R. (eds.) *Language and Communication*, pp. 191-227. Longman.
Peters, A. (1983). *The Units* of *Language Acquisition.* Cambridge Universiy Press.
Schmitt, N. (2000). *Vocabulary in Language Teaching*, Cambridge University Press.

BDD-V527 © 2013 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:54:13 UTC)

Skehan, P. (1998). *A Cognitive Approach to Language Learning.* Oxford University Press.
Vander, V. (Ed.) (2011). *Perspectives on Corpus Linguistics*, Ed. John Benjamins Publishing Company Amsterdam, Philadelphia.
Widdowson, H. (1989). "Knowledge of language and ability for use". *Applied Linguistics, 10,* pp. 128-37.
Willis, D. (1990). *The Lexical Syllabus.* Harper Collins.

BDD-V527 © 2013 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:54:13 UTC)